

Vážení kolegové – ředitelé škol a tělocvikáři,

dovolte mi podělit se s Vámi o frustrující dojmy ze současného stavu školního sportu a pseudopodpory českého státu pro sportující děti. Reaguji na pocovidový stav a na současnou **Výzvu MŠMT na (dle mého názoru) (NE)PODPORU sportovních soutěží 2025.**

Snahy MŠMT o změnu pocovidového školního sportování se schovávají za fakt, že za poslední roky se rapidně zvýšila dětská obezita a že testování ČŠI 2022 potvrdilo, že tělesná zdatnost dětí od 90. let výrazně propadla. Pro nás, tělocvikáře ve školách, se nejedná o žádnou novou či překvapivou informaci. Výsledky testování ČŠI pouze potvrdily, že pohybové dovednosti dětí se trvale zhoršují a je nejvyšší čas s tím něco dělat. Žijeme v době, kdy se snaží rodiče i společnost odstraňovat dětem z cesty jakékoliv překážky, jsem ale přesvědčen, že je to špatný přístup, protože děti by se měly naučit překážky překonávat. A právě SOUTĚŽNÍ sport je naučí bojovat o úspěch, přijmout porážku, dodržovat pravidla, respektovat soupeře, vede je k cílevědomosti, dodržování fair-play a zodpovědnosti, což jsou zkušenosti, ze kterých budou těžit po celý svůj život.

Výzva MŠMT pro školní sportovní soutěže 2025 jde ovšem zcela opačným směrem a

- ruší soutěže I. stupně, povoluje pouze okresní kola

- ruší ústřední – republiková kola soutěží II. stupně

- zavádí spoluúčast 10% !!! – kdo bude tuto částku hradit Výzva neuvádí

tím prakticky likviduje roky prověřený, perfektně sestavený a fungující systém sportovních soutěží, který je učiteli vnímán jako cesta, jak motivovat současnou mladou generaci k pohybu a zároveň i k co nejlepšímu výkonu. Dle této Výzvy MŠMT neproběhnou ovšem žádná Republiková finále (RF) pro základní školy, přitom probojovat se na RF bylo a je snem všech žáků, kteří do těchto soutěží nastupovali – např. ve florbalu kategorie starších žáků hrály týmy z téměř 2000 ZŠ. Tato čísla nyní dramaticky klesla a budou se dále snižovat, pokud se ztratí motivace postupu do ústředního kola. Všechna družstva i žáci se před soutěží zajímají, jestli se jedná o soutěž postupovou a velmi stojí o to, dostat se do dalších kol. Nechtějí se jen zúčastnit, jak se mylně domnívají a doporučují „odborníci“, kteří tuto výzvu vytvořili. Zrušením vrcholu postupových soutěží ztratí řada tělocvikářů i žáků motivaci, soutěže sníží svou úroveň a ztratí emocionální náboj. Tyto nové trendy vedou především k průměrnosti dětí, nikoliv ke snaze podat co nejlepší výkon, bojovat o úspěch a vyrovnat se s porážkou.

Moje dlouholetá negativní zkušenost mi říká, že když někdo rozhoduje „shora“ o tom, co je „dole“ správné, většinou to správné není. Ve všech odvětvích a ve školství dvojnásob je důležité získat informace a podněty od široké masy zkušených pedagogů v terénu, kteří nejlépe vědí, co a jak vylepšit a zda se má vůbec něco měnit – bylo tomu tak i zde ??? Podobnými „změnami“ byl vloni zlikvidován, přes značný nesouhlas pedagogů i významných sportovců, Olympijský odznak, kde bylo zrušeno Republikové finále 2024 a od školního roku 24/25 neexistuje ani soutěžní forma, která je nahrazena různými výzvami, semináři apod.

Je hrubou chybou státu, že MŠMT nevnímá Asociaci školních sportovních klubů jako svého hlavního partnera v oblasti školního sportu, partnera, který od roku 1992 pořádá školní soutěže včetně světových mistrovství, ale zároveň spolku, který nedostal žádnou možnost podílet se na vzniku nové „konceptce“ soutěží. AŠSK dlouhodobě zlepšuje úroveň tělesné zdatnosti na školách, ale stát v posledních 4 letech nevyvíjí žádnou systémovou snahu o navýšení podpory veleúspěšných projektů jako je „Sportuj ve škole“ (1 000 základních škol v roce 2020) nebo projekt Centra sportu ve školách. AŠSK vnímám jako jednu z mála smysluplně fungujících organizací v českém školském systému, ale její činnost není státem od

roku 2021 žádným způsobem podporována, na rozdíl od nesrovnatelně menších sportovních spolků, důvod nepodpory dodnes nebyl zveřejněn. Zdá se, že v boji o finance státu vítězí politický lobbying sportovních svazů s výkonnostním zaměřením a školní sport se stal popelkou.

Jako příklad může sloužit vysokoškolský sport, do roku 2019 financovaný ze stejné kapitoly rozpočtu jako školní sport. Velkou propagaci a podporu má nyní nově vzniklá Univerzitní hokejová liga, utkání jsou vysílána v přímých přenosech TV před plnými stadiony a vytváří vzory pro ostatní vysokoškoláky. Skvělý projekt, motivující i divácky atraktivní, proč ale není ve stejné pozici školní sport? V totožném systému fungovaly před pandemií Covid-19 i soutěže Sportovní ligy ZŠ a SŠ pod vedením AŠSK - velká účast škol, zájem médií, finanční podpora, přímé přenosy ČT z Republikových finále, ale nyní jsou tyto soutěžní vrcholy Výzvou MŠMT nepochopitelně likvidovány...

Jasným trendem dnešní doby je s věkem klesající zájem o pohybové aktivity u mládeže, proto by především na ZŠ měla vzniknout široká základna žáků, kteří absolvují co nejvíce úrovní soutěží a budou takto pokračovat i na středních školách. Ovšem děti, které se objeví na soutěžích, aby z povinnosti splnili počty zapojených, kvalitní reprezentační týmy škol nevytvoří, žádnými vzory pro svoje spolužáky se nestanou a soutěžit na SŠ nebudou, ale Výzva MŠMT tuto skutečnost zcela pomíjí. Řešením nezájmu žáků SŠ o účast ve sportovních soutěžích je intenzivní podpora podhoubí - soutěží na II. stupni ZŠ, včetně republikových finále.

Výzva MŠMT doporučuje *učitelům tělesné výchovy nominovat do soutěží různé žáky, jejichž výkon nemusí být nejlepší, ovšem může podpořit jejich vztah k pohybu a soutěžení obecně.*

Trend zapojení všech dětí do sportovních soutěží, i těch s nulovou výkonností, považují za nezdravý, vedoucí k průměrnosti a ke konání akcí, postrádajících prvky soutěživosti. Pochybují, že stejné doporučení bude směřovat i do soutěží angličtiny, matematiky, biologie, výpočetní techniky - nominovat žáky, jejichž úroveň znalostí nemusí být nejlepší. Žádný učitel by žáka s průměrnými znalostmi na olympiádu neposlal a tělocvikář to má udělat? Snaha zapojit co největší množství nesportujících dětí je rozumná, ovšem na úrovni školy, setkání partnerských škol, akcí s rodiči, nesoutěžních sportovních dnů apod. Zcela odlišnou oblast ale představují soutěže, kde školy reprezentují žáci, kteří se na akce se svými tělocvikáři cílevědomě a dlouhodobě připravují. Nyní ale už nemají možnost porovnat své síly s ostatními školami v ČR.

Shrnutí „podpory MŠMT“: Základní školy v roce 2025 neabsolvují žádná Republiková finále a na soutěže si budou připlácet.

Ptejme se těch, kteří takto rozhodli: proč tak rozhodli? Své dotazy směřujte na Odbor mládeže MŠMT, na ministra MŠMT a odpovědné osoby: simona.maresova@msmt.gov.cz, oldrich.komarek@msmt.gov.cz, Jan.Mares@msmt.gov.cz, Jan.Nosalek@msmt.gov.cz
Vaše názory a podněty na další postup v této věci můžete zasílat i na: mostek@zsvin.cz

Zachraňme český školní sport!

Mgr. Zdeněk Moštěk, ředitel Základní školy Pod Vinohrady Uherský Brod, mostek@zsvin.cz
předseda Okresní rady AŠSK Uh. Hradiště, předseda Sportovního klubu **1.AC** Uherský Brod,
více než 35 let organizátor stovek okresních, krajských, republikových i mezinárodních soutěží

Uherský Brod 13.11.2024